

Västergötlands museum
Catharina Henriksson

Länsstyrelsen
Madeleine Elisabethdotter Sjölander
Dnr: 431-42308-2019

PM avseende arkeologisk förundersökning L1962:927, Falköping stad, Falköpings kommun

Västergötlands museum har utfört en arkeologisk förundersökning inom Kv. Skytten 1 i Falköping. Förundersökningsområdet ligger strax söder om fornlämningen L1962:927, en hällkista, som undersöktes och restaurerades 1973. Anledningen till det var att man i samband med ett bygge intill skadat hällkistan. I samband med undersökningen 1973 påträffades skelettdelar från ca 30 människor, keramik, en flintdolk, 6 bärnstenspärlor och en spaltflöjt av ben. Norr om L1962:927 ligger L1962:396, en stensättning, som inte har undersökts. Se bilaga 1.

Initialt genomfördes en arkivstudie. Kopior på material från undersökningen 1973 beställdes från ATA och gick igenom innan förundersökningen tillsammans med undersökningsmaterial som finns på Västergötlands museum.

Inom förundersökningsområdet drogs sökschakt. Först schaktades grästorven bort varefter ett antal provgropar grävdes ned till steril nivå, se bilaga 2. Därefter grävdes hela schaktet stegvis ned till botten. Endast ett fynd gjordes, en människotand. Den påträffades ytligt i en provgrop, se bilaga 2 och 3. Tolkningen är att den kommer från jordmassorna efter undersökningen 1973. Den kommer att skickas för 14Cdatering i syfte att jämföra med tidigare utförda dateringar och komplettera kunskapsbilden. Fyndet utgör dock inget hinder för fortsatta planer i området. I övrigt påträffades enstaka recent material som tegel, glas och porslin.

I övrigt bör påpekas att endast ett fåtal hållar är synliga. Det förrum som finns är nu övertorvad men bör tas i beaktande vid fortsatta planer. Nämnas bör även att hällkistans södra gavel nyligen har skadats, troligen i samband med röjning/klippning av grästorven. Möjligen har man kört över hällkistan, mellan de båda sidohällarna. Västergötlands museum föreslår att man sätter ut gränsmarkeringar samt röjer för hand ovan och kring hällkistan för att förhindra ytterligare skador.

Västergötlands museum anser att inga fler åtgärder behövs inför kommunens fortsatta planer inom förundersökningsområdet.

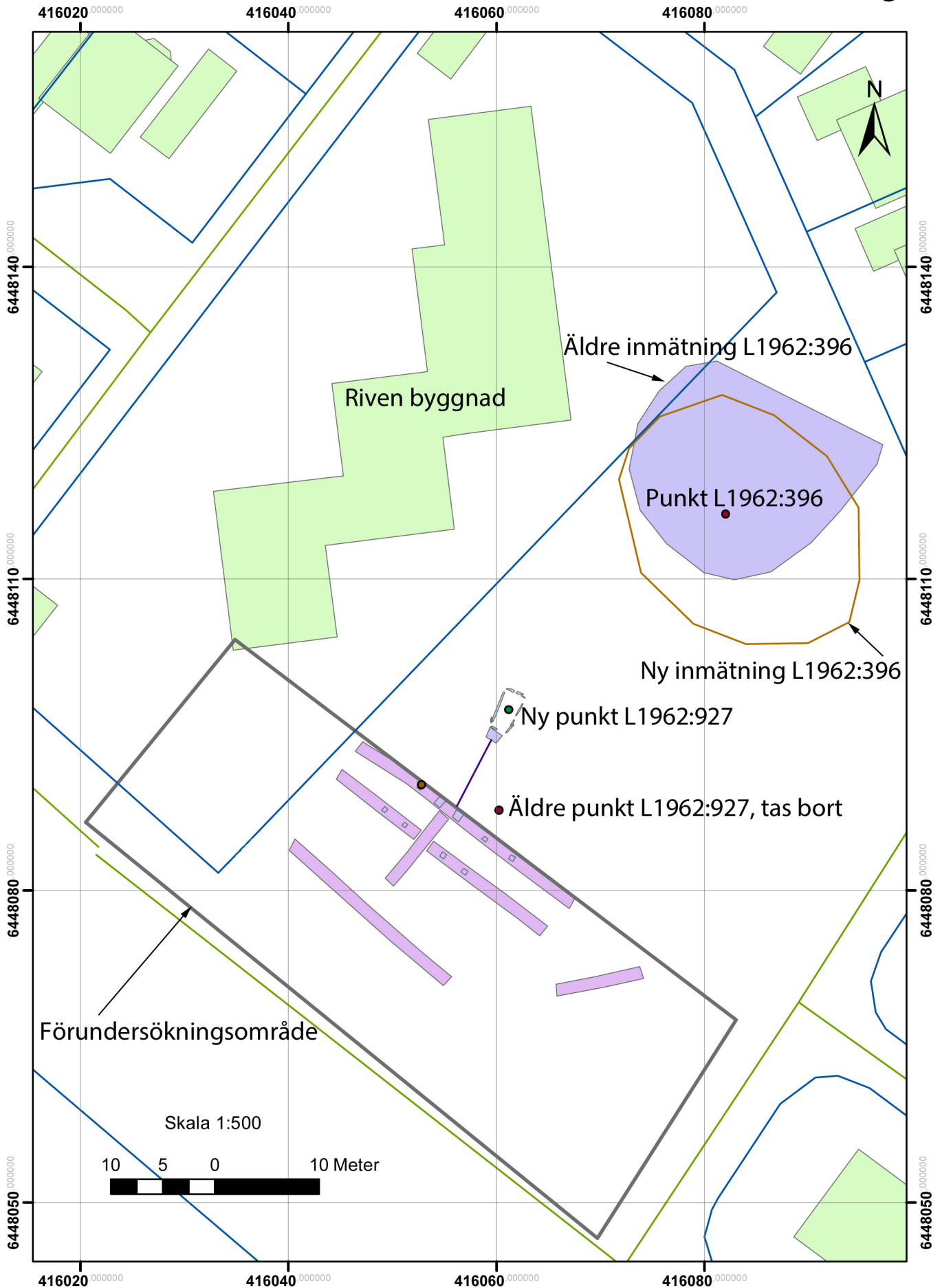
Skara 28/8 2020

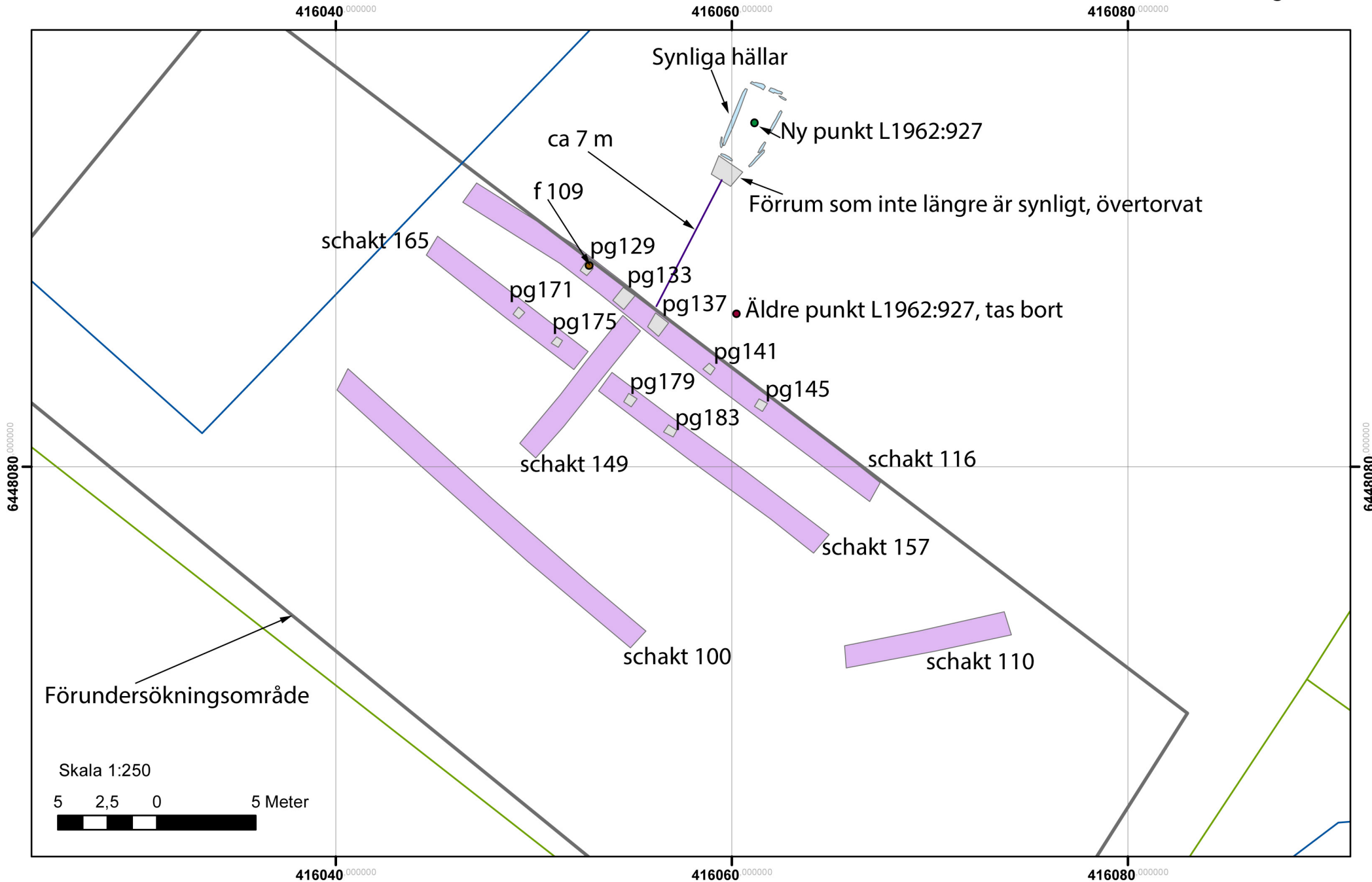
Catharina Henriksson

- Bilaga: 1. Översikt
2. Schaktplan med provgropar
3. Schakt- och provgropsbeskrivningar

Översikt för undersökningsområde L1962:927

Bilaga 1

SchaktID	Längd	Bredd	Matjordsdjup	Alvmaterial	Beskrivning	Kommentar
s100	20 m	1,26	0,2 m	Morän	Schaktdjup 0,4. Tunt grästorvlager samt 0,1 m tj fett mörkt brunt humöst matjordslager. Under är ett ljust brunt matjordslager 0,1-0,15 m tj, sandigt/grusig med en del mindre stenar 0,03-0,1, torrt och hårt. Botten av sandig/grusig morän med en del sten. I schaktets V del stubbe och betongfundament med samt en del större sten, 0,4 m st. I Ö delen järnrör ner i backen.	Fynd av enstaka sentida glas. I övrigt tomt.
s110	9 m	1,25 m	0,15	Morän	Grästorvlager med mörkt brun humus, 0,1 m tj. Under torrt, hårt matjordslager av sandig/grusig humus med rikligt med sten, 0,03-0,12 m st. Botten av morän med sten som ovan. Markfasta stenar och block ner i botten.	Tomt.
s116	26 m	1,25	0,2 m	Morän	Schaktdjup 0,3-0,4 m. Tunt grästorvlager samt 0,1 m tj fett mörkt brunt humöst matjordslager. Under är ett ljust brunt matjordslager 0,1-0,15 m tj, sandigt/grusig med en del mindre stenar 0,03-0,1, torrt och hårt. Botten av sandig/grusig gråbrun morän med relativt rikligt med sten, 0,03-0,15 m st. Något markfast block, ca 1 m st. I V delen är rikligt med sten, närmast packning, av 0,3-0,7 m st markfasta stenar.	Tomt, förutom f 109 i provgrop.

s149	8 m	1,25	0,2 m	Morän	Schaktdjup 0,4. Tunt grästorvlager samt 0,1 m Tomt. tj fett mörkt brunt humöst matjordslager. Under är ett ljust brunt matjordslager 0,1-0,15 m tj, sandigt/grusig med en del mindre stenar 0,03-0,1, torrt och hårt. Botten av sandig/grusig morän med en del sten, vanligen 0,03-0,1 m st. Markfasta stenar och block 0,03-0,5 m st.
s157	14 m	1,25	0,2 m	Morän	Schakt djup 0 35 m. Grästorvlager med mörkt Tomt. brun humus, 0,1 m tj. Under torrt, hårt matjordslager av sandig/grusig humus med rikligt med sten, 0,03-0,12 m st. Botten sandig/grusig gråbrun morän med relativt rikligt med sten, vanligen 0,03-0,15 m st. Markfasta stenar och block ner i botten.
s165	10 m	1,25 m	0,2 m	Morän	Schakt djup 0,35 m. Grästorvlager med mörkt Tomt. brun humus, 0,1 m tj. Under torrt, hårt matjordslager av sandig/grusig humus med rikligt med sten, 0,03-0,12 m st. Botten sandig/grusig gråbrun morän med relativt rikligt med sten, vanligen 0,03-0,15 m st. Markfasta stenar och block ner i botten. I V delen närmast packning av sten, naturlig "kulle".

ProvgropID	Längd	Bredd	Matjordsdjup	Alvmaterial	Beskrivning	Kommentar
pg129	0,5 m	0,5 m			Se schaktbeskrivning.	Handgrävd och sållad. Fynd av humantand, obränd, f 109. Sentida material i SÖ; någon tegelbit och glas.
pg133	1,0 m	1,0 m			Se schaktbeskrivning.	Handgrävd och sållad. Inga fynd endast sentida material som enstaka, porslinsbit, glas, tegel.

pg137	1,0 m	1,0 m	Se schaktbeskrivning.	Handgrävd och sållad. Inga fynd endast sentida material som enstaka, porslinsbit, glas.
pg141	0,4 m	0,4 m	Se schaktbeskrivning.	Handgrävd och sållad. Inga fynd endast sentida material som enstaka, porslinsbit, glas.
pg145	0,5 m	0,5 m	Se schaktbeskrivning.	Handgrävd och sållad. Inga fynd endast sentida material som enstaka, porslinsbit, glas.
pg171	0,45 m	0,45 m	Se schaktbeskrivning.	Handrensad och sållad. Tomt, även på sentida material.
pg175	0,45 m	0,45 m	Se schaktbeskrivning. Rikligt med sten, 0,05-0,15 m st.	Handrensad och sållad. Tomt. Sentida förkolnat material, sintrat?
pg179	0,5 m	0,5 m	Se schaktbeskrivning.	Handrensad och sållad. Tomt. Enstaka sentida tegelbit.
pg183	0,5 m	0,5 m	Se schaktbeskrivning.	Handrensad och sållad. Tomt. Sentida material, tegelbitar och glas.

Arkeologisk förundersökning fornlämning L1962:927, Falköpings stad, Falköpings kommun

Arkeologisk förundersökning fornlämning L1962:927

Falköpings kommun, Västergötland

Catharina Henriksson

Västergötlands museum

Rapport 2021: 10

Västergötlands
museum

Arkeologisk förundersökning
fornlämning L1962:927,
Falköpings stad, Falköpings
kommun

Arkeologisk förundersökning fornlämning L1962:927

Falköpings kommun, Västergötland

Catharina Henriksson

Ordlista	
ATA	Antikvarisk topografiska arkivet, Riksantikvarieämbetet
BP	Before present, före nu
FMIS	Fornminnesinformationssystem, digitalt, Riksantikvarieämbetet
Fornsök	FMIS sökapplikation över fornlämningar, Riksantikvarieämbetet
KML	Kulturmiljölagen
LMM	Lantmäterimyndigheternas arkiv
LMS	Lantmäteristyrelsens arkiv
RAK	Rikets allmänna kartverks arkiv
RAÄ	Riksantikvarieämbetet
S&H	Skog- och historainventeringen, Skogsstyrelsen
VGM	Västergötlands museum
WebbGIS	Infokartan Västra Götaland, Länsstyrelsen
Arkeologiska tidsperioder	
Stenålder	- 1800 f Kr
Paleolitikum	- 9500 f Kr
Mesolitikum	9500 - 3900 f Kr
Neolitikum	3900 - 1800 f Kr
Bronsålder	1800 f Kr - 500 f Kr
Yngre bronsålder	1800 - 1100 f Kr
Äldre bronsålder	1100 - 500 f Kr
Järnålder	500 f Kr - 1050 e Kr
Äldre järnålder	500 f Kr - 550 e Kr
- Förromersk järnålder	500 f Kr - 0
- Romersk järnålder	0 - 400 e Kr
- Folkvandringstid	400 - 550 e Kr
Yngre järnålder	550 - 1050 e Kr
- Vendeltid	550 - 800 e Kr
- Vikingatid	800 - 1050 e Kr
Medeltid	1050 - 1527 e Kr
Efterreformatörsk tid	1527 och framåt

Författare/rapportansvarig: Catharina Henriksson

Omslagsbild: Översikt förundersökningsområdet Foto: Västergötlands museum

Västergötlands museum

Box 253 532 23 Skara

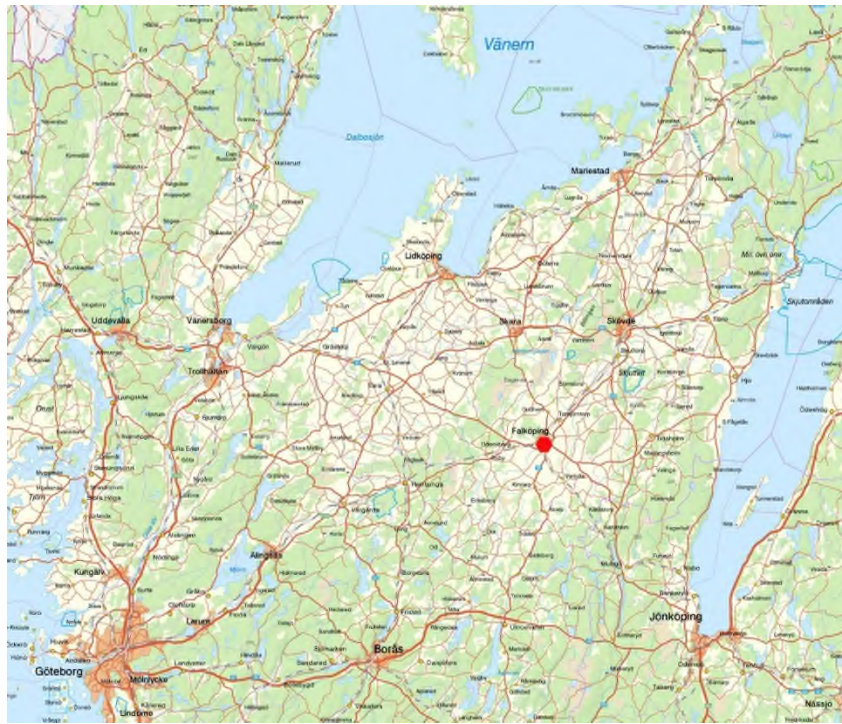
Tel 0511-260 00 – www.vastergotlandsmuseum.se

Allmänt kartmaterial © Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Innehåll:

INNEHÅLL

Inledning och bakgrund	1
Arbets- och metodbeskrivning	3
Topografi och fornlämningsmiljö.....	5
Resultat	5
Antikvarisk bedömning och förslag till fortsatta åtgärder.....	7
Tekniska och administrativa uppgifter	9

Sammanfattning

Inför Falköpings kommuns planer på nya bostäder inom Kv. Skytten 1 i Falköping stad har Västergötlands museum utfört en förundersökning och en avgränsande arkeologisk förundersökning. Förundersökningsområdet ligger strax söder om forn lämningen L1962:927, en hällkista, som undersöktes och restaurerades 1973. Anledningen till det var att man i samband med ett bygge intill skadat hällkistan. I samband med undersökningen 1973 påträffades skelettdelar från ca 30 människor, keramik, flintdolk, 6 bärnstenspärlor och en spaltflöjt av ben.

Norr om L1962:927 ligger L1962:396, en stensättning, som aldrig har undersökts.

I samband med den nu aktuella förundersökningen påträffades endast en tand i fyllnadsmassor från den äldre undersökningen. Den har 14C-daterats till 1950-1750 f.Kr.

INLEDNING OCH BAKGRUND

Inför Falköpings kommuns planer på att detaljplanelägga delar av Kv. Skytten inför nya bostäder har Västergötlands museum utfört en förundersökning och en avgränsande arkeologisk förundersökning inom en yta som ligger nära två förhistoriska gravar, en hällkista (L1962:927) och en stensättning (L1962:396). Falköpings kommun vill bevara fornlämningarna och inlemma dem i parkmiljön. Den plats som planeras för bostadsbyggande har förundersökts medan området mellan den ytan och hällkistan L1962:927 har förundersökts i avgränsande syfte. Det sistnämnda med anledning av att fornlämningsområdet till fornlämningen sträcker sig över ytan som planeras för bostadsbyggande.

Fig. 1. Översikt av hällkistan L1962:927. Några enstaka hällar är vad som syns ovan mark, strax bakom och väster om skylten. Högst upp på kullen ligger L1962:396, en stensättning. Foto från söder.

Förundersökningens syfte är att ge Länsstyrelsen ett beslutsunderlag inför prövning till ingrepp i fornlämning. Förundersökningen ska fastställa och dokumentera fornlämningens karaktär, datering, utbredning och komplexitet samt ta tillvara fornfynd. Resultaten ska kunna användas av undersökare för att bedöma och beräkna omfattningen av en arkeologisk undersökning. Resultaten ska också kunna användas i företagarens planering.

Förundersökning i avgränsande syfte ger ett besluts-och planeringsunderlag genom att avgränsa fornlämningen, det vill säga att fastställa fornlämningens utbredning inom arbetsområdet.

Fig. 2. Översikt med berörda lämningar. Länsstyrelsens kartunderlag.

ARBETS- OCH METODBESKRIVNING

Initialt genomfördes en arkivstudie. Kopior på material från undersökningen 1973 beställdes från ATA och gicks igenom innan förundersökningen tillsammans med undersökningsmaterial som finns på Västergötlands museum.

Inom förundersökningsområdet drogs sökschakt. Först schaktades grästorven bort varefter ett antal provgropar grävdes ned till steril nivå, se bilaga 2. Därefter grävdes hela schaktet stegvis ned till botten.

Fig. 3. Översikt sökschakt. Foto från sydväst.

Fig. 4. Översikt schakt 100, närmast vägen. Foto från öst.

Fig. 5. Översikt schakt 116. Efter att grästorven tagits bort med grävmaskin grävdes meterrutor för hand ned till steril botten. Foto från väst.

Schaktet och annat av intresse mättes in med en GDPS, dokumenterades i programmet ARKEO samt fotograferades.

Ett arkivbeständigt exemplar av rapporten förvaras tillsammans med övriga handlingar som hör till ärendet i Västergötlands museums arkiv där de finns tillgängliga för alla.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Området kring hällkistan består av parkmark, nära bebyggelse i centrala Falköping, se fig. 1.

Strax norr om L1962:927 ligger L1962:396 som är en stensättning. Även L1963:9950 är registrerad som en stensättning men beskrivs som resterna efter en gånggrift. Ytterligare en stenkammargrav ligger öster om hällkistan, L1962:1058, som är en gånggrift. Även L1962:986 är en gånggrift, i hög, medan L1960:7560 utgörs av hällristningar. Se fig. 1.

Hällkistan, L1962:927, undersöktes och restaurerades 1973. Anledningen till det var att man i samband med ett bygge intill skadat hällkistan. I samband med undersökningen 1973 påträffades skelettdelar från ca 30 människor, keramik, flintdolk, 6 bärnstenspärlor och en spaltflöjt av ben.

Norr om L1962:927 ligger L1962:396, en stensättning, som aldrig har undersökts.

RESULTAT

Endast ett fynd gjordes, en människotand. Det är en hörn-mjölktand från vänster sida. Den kommer från ett ca 4-7 år gammalt barn (muntlig uppgift Maria Vretemark). Tandens påträffades ytligt i en provgrop, se bilaga 2 och 3. Tolkningen är att den kommer från jordmassorna efter undersökningen 1973. Den skickades för 14C-analys i syfte att jämföra med tidigare utförda dateringar och komplettera kunskapsbilden. Fyndet utgör dock inget hinder för fortsatta planer i området. Resultatet från 14C-analysen gav en datering till 1950-1750 f.Kr. Det stämmer väl överens med vad gäller dateringar av hällkistor (ca 2400 – 1500 f.Kr.). I övrigt påträffades enstaka recent material som tegel, glas och porslin.

Fig. 6. Sållning gjordes i samband med hangrävning. Foto från nordöst.

Fig. 7. Översikt av förundersökningsområdet efter att schakten fyllts igen. Foto från söder.

ANTIKVARISK BEDÖMNING OCH FÖRSLAG TILL

FORTSATTA ÅTGÄRDER

Det bör påpekas att endast ett fåtal hällar är synliga. Det förрум som finns är nu övertorvad men bör tas i beaktande vid fortsatta planer. Nämnas bör även att hällkistans södra gavel nyligen har skadats, troligen i samband med röjning/klippning av grästorven. Möjligen har man kört över hällkistan, mellan de båda sidohällarna. Västergötlands museum föreslår att man sätter ut gränsmarkeringar samt röjer för hand ovan och kring hällkistan för att förhindra ytterligare skador.

Västergötlands museum anser att inga fler antikvariska åtgärder behövs inför kommunens fortsatta planer inom förundersökningsområdet.

Referenser

Otryckta källor

ATA Antikvarisk-topografiska arkivet, Riksantikvarieämbetet

Digitala källor/arkiv

GSD Digital fastighetskarta

Länsstyrelsens WebGIS. Digitalt kartmaterial från Länsstyrelsen i Västra Götaland

Riksantikvarieämbetets Fornminnesinformationssystem, FORNSÖK

Muntlig uppgift

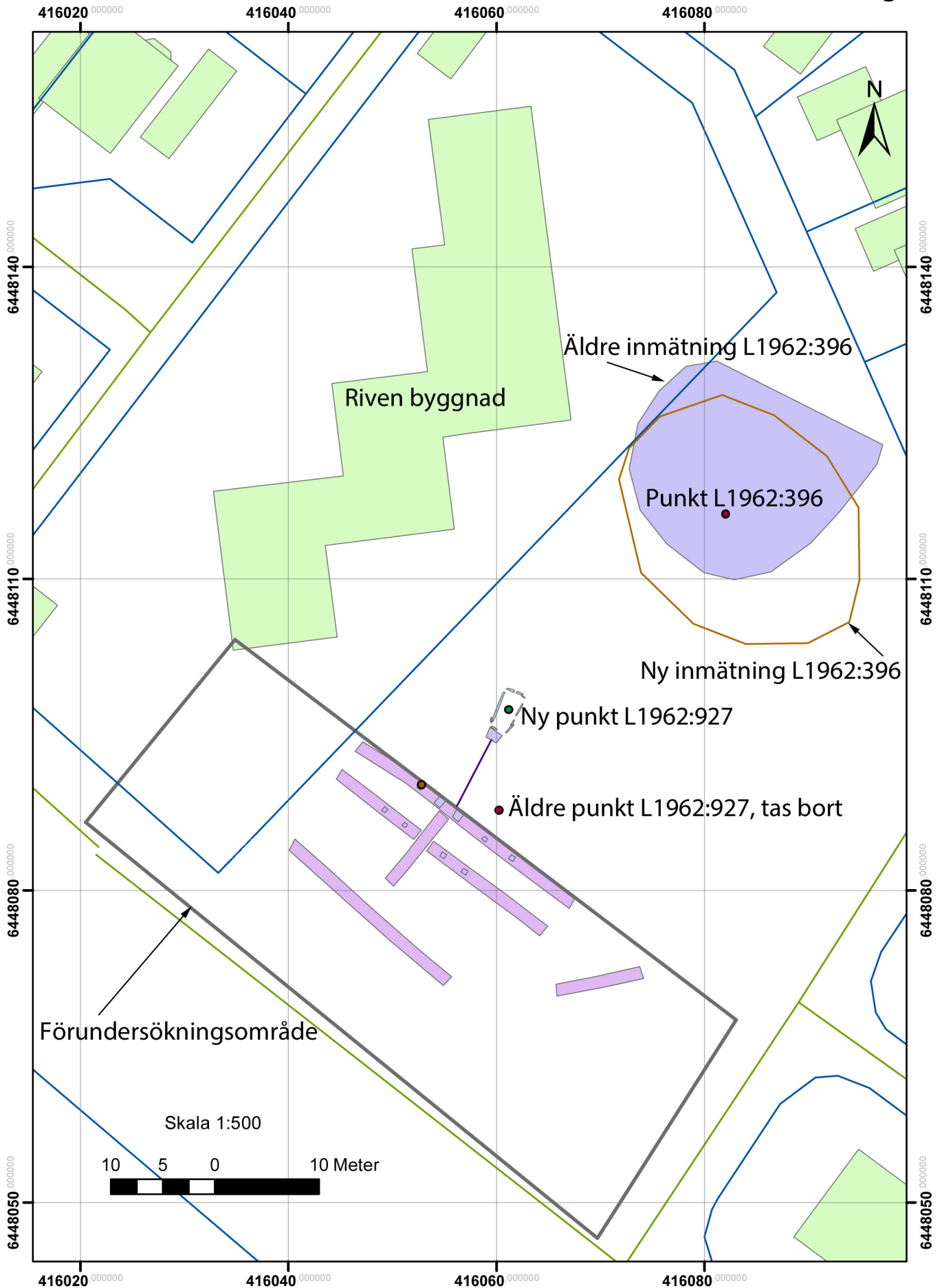
Maria Vretemark 2020-09-21

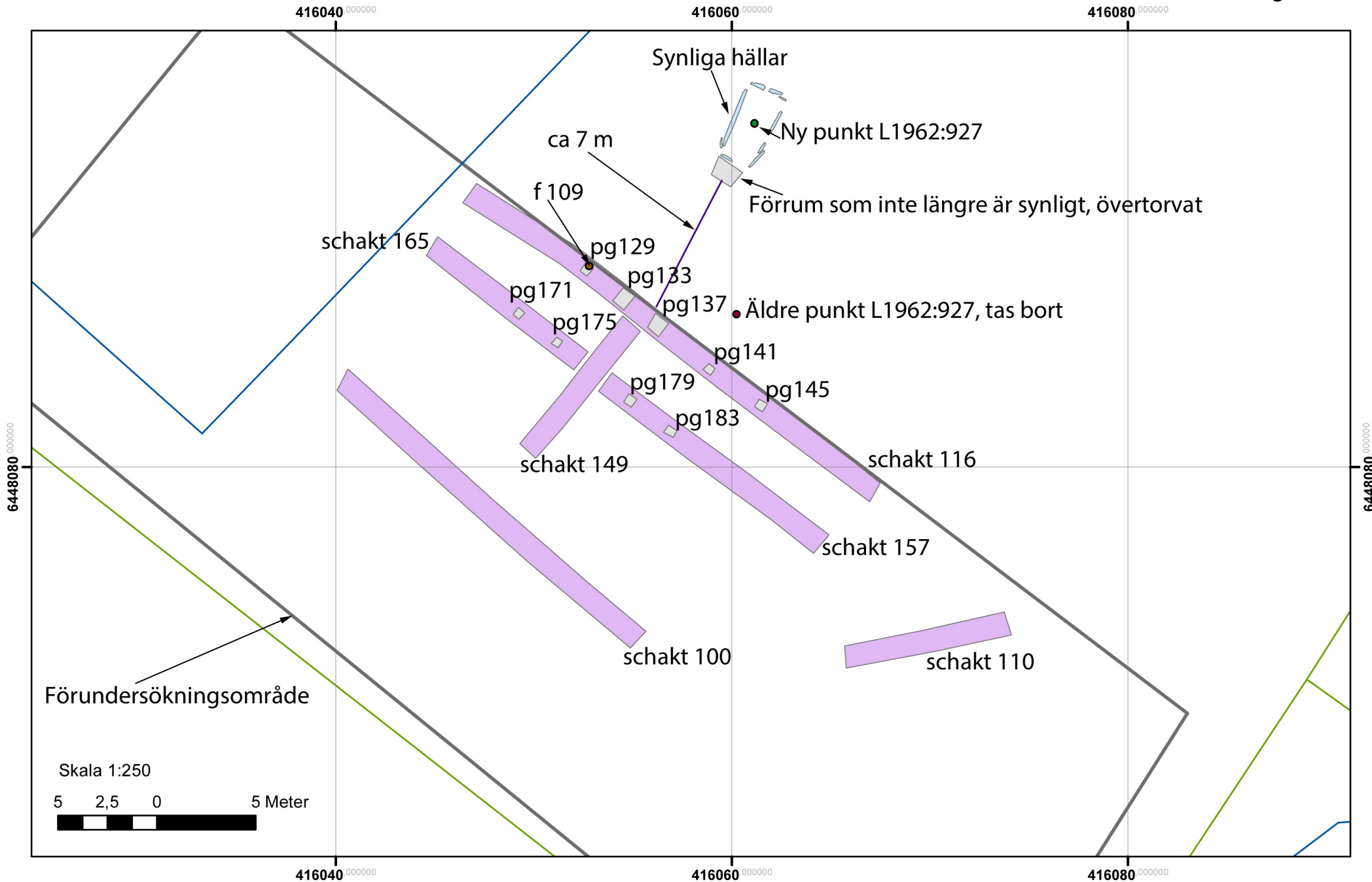
TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsen, beslut diarienummer:	431-42308-2020
Västergötlands museum, dnr:	3.5.1-2020-22
Västergötlands museum, projekt ID:	20060
Landskap:	Västergötland
Län:	Västra Götaland
Kommun:	Falköping
Socken:	Falköping
Fastighet:	
Ekonomiskt kartblad:	
Uppdragsnummer:	20200076
Koordinat (mittpunkt):	
Fornlämning nr:	L1962:927
Lämningstyp:	Stenkammargrav/Hällkista
Datering:	
Art av undersökning:	Arkeologisk förundersökning
Arbetet föranlett av:	Nybyggnation
Uppdragsgivare:	Falköpings kommun
Ansvarig institution:	Västergötlands museum
Projektansvarig:	Catharina Henriksson
Tidpunkt för arbetet:	2020-08-26 - 2020-08-27
Personal:	Catharina Henriksson, Maria Norrman
Fälttid:	
Arkivmaterial:	3.5.1-2020-22
Fynd:	

Översikt för undersökningsområde L1962:927

Bilaga 1

SchaktID	Längd	Bredd	Matjordsdjup	Alvmaterial	Beskrivning	Kommentar
s100	20 m	1,26	0,2 m	Morän	Schaktdjup 0,4. Tunt grästorvlager samt 0,1 m tj fett mörkt brunt humöst matjordslager. Under är ett ljust brunt matjordslager 0,1-0,15 m tj, sandigt/grusig med en del mindre stenar 0,03-0,1, torrt och hårt. Botten av sandig/grusig morän med en del sten. I schaktets V del stubbe och betongfundament med samt en del större sten, 0,4 m st. I Ö delen järnrör ner i backen.	Fynd av enstaka sentida glas. I övrigt tomt.
s110	9 m	1,25 m	0,15	Morän	Grästorvlager med mörkt brun humus, 0,1 m tj. Under torrt, hårt matjordslager av sandig/grusig humus med rikligt med sten, 0,03-0,12 m st. Botten av morän med sten som ovan. Markfasta stenar och block ner i botten.	Tomt.
s116	26 m	1,25	0,2 m	Morän	Schaktdjup 0,3-0,4 m. Tunt grästorvlager samt 0,1 m tj fett mörkt brunt humöst matjordslager. Under är ett ljust brunt matjordslager 0,1-0,15 m tj, sandigt/grusig med en del mindre stenar 0,03-0,1, torrt och hårt. Botten av sandig/grusig gråbrun morän med relativt rikligt med sten, 0,03-0,15 m st. Något markfast block, ca 1 m st. I V delen är rikligt med sten, närmast packning, av 0,3-0,7 m st markfasta stenar.	Tomt, förutom f 109 i provgrop.

s149	8 m	1,25	0,2 m	Morän	Schaktdjup 0,4. Tunt grästorvlager samt 0,1 m Tomt. tj fett mörkt brunt humöst matjordslager. Under är ett ljust brunt matjordslager 0,1-0,15 m tj, sandigt/grusig med en del mindre stenar 0,03-0,1, torrt och hårt. Botten av sandig/grusig morän med en del sten, vanligen 0,03-0,1 m st. Markfasta stenar och block 0,03-0,5 m st.
s157	14 m	1,25	0,2 m	Morän	Schakt djup 0 35 m. Grästorvlager med mörkt Tomt. brun humus, 0,1 m tj. Under torrt, hårt matjordslager av sandig/grusig humus med rikligt med sten, 0,03-0,12 m st. Botten sandig/grusig gråbrun morän med relativt rikligt med sten, vanligen 0,03-0,15 m st. Markfasta stenar och block ner i botten.
s165	10 m	1,25 m	0,2 m	Morän	Schakt djup 0,35 m. Grästorvlager med mörkt Tomt. brun humus, 0,1 m tj. Under torrt, hårt matjordslager av sandig/grusig humus med rikligt med sten, 0,03-0,12 m st. Botten sandig/grusig gråbrun morän med relativt rikligt med sten, vanligen 0,03-0,15 m st. Markfasta stenar och block ner i botten. I V delen närmast packning av sten, naturlig "kulle".

ProvgropID	Längd	Bredd	Matjordsdjup	Alvmaterial	Beskrivning	Kommentar
pg129	0,5 m	0,5 m			Se schaktbeskrivning.	Handgrävd och sållad. Fynd av humantand, obränd, f 109. Sentida material i SÖ; någon tegelbit och glas.
pg133	1,0 m	1,0 m			Se schaktbeskrivning.	Handgrävd och sållad. Inga fynd endast sentida material som enstaka, porslinsbit, glas, tegel.

pg137	1,0 m	1,0 m	Se schaktbeskrivning.	Handgrävd och sållad. Inga fynd endast sentida material som enstaka, porslinsbit, glas.
pg141	0,4 m	0,4 m	Se schaktbeskrivning.	Handgrävd och sållad. Inga fynd endast sentida material som enstaka, porslinsbit, glas.
pg145	0,5 m	0,5 m	Se schaktbeskrivning.	Handgrävd och sållad. Inga fynd endast sentida material som enstaka, porslinsbit, glas.
pg171	0,45 m	0,45 m	Se schaktbeskrivning.	Handrensad och sållad. Tomt, även på sentida material.
pg175	0,45 m	0,45 m	Se schaktbeskrivning. Rikligt med sten, 0,05-0,15 m st.	Handrensad och sållad. Tomt. Sentida förkolnat material, sintrat?
pg179	0,5 m	0,5 m	Se schaktbeskrivning.	Handrensad och sållad. Tomt. Enstaka sentida tegelbit.
pg183	0,5 m	0,5 m	Se schaktbeskrivning.	Handrensad och sållad. Tomt. Sentida material, tegelbitar och glas.

UPPSALA
UNIVERSITET

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Kol-14 gruppen

Besöksadress:
Ångström Laboratoriet
Lägerhyddsvägen 1

Postadress:
Box 529
751 20 Uppsala

Telefon:
018 – 471 3124

Telefax:
018 – 55 5736

Hemsida:
<http://www.tandemlab.uu.se>

E-post:
radiocarbon@physics.uu.se

Uppsala 2021-04-01

Catharina Henriksson
Västergötlands Museum
Box 253
532 23 SKARA

Resultat av ^{14}C datering av obränt ben från Falköping RAÄ 5, Falköping, Västergötland, Västra Götaland. (p 3354)

Förbehandling av benmaterial:

1. Mekanisk rengöring av ytan (skrapning, ev. sandblåstring).
2. Ultraljudstvätt i avjoniserat, urkokt vatten (pH 3).
3. Krossning i mortel.
4. 0.8 M HCl tillsätts, omrörning (30 min, cirka 10 °C) (apatit bort). Löslig fraktion benämns fraktion A.
5. Olöslig fraktion tillsätts vatten, pH 3, och värms under omrörning (8 h, 90 °C). Olöslig del benämns fraktion C och löslig del benämns fraktion D. Fraktion D bör ge den mest relevanta åldern eftersom det mesta av benmaterialets organiska del ("kollagenet") återfinns här. Övriga fraktioner kan emellertid ge information om föroreningsinverkan och bör i kritiska fall dateras. Det kemiska utbytet i de olika stegen kan också ge en vägledning om dateringsresultatets pålitlighet genom att benmaterialets kemiska kvalitet därigenom kan bedömas.

Den fraktion som ^{14}C -bestäms i acceleratoren förbränns till CO_2 -gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen D daterats.

RESULTAT

Labnummer	Prov	$\delta^{13}\text{C}\%$ V-PDB	^{14}C ålder BP
Ua-69095	pnr 109	-19,9	3 536 ± 29

Med vänliga hälsningar

Karl Håkansson/Daniel Primetzhofer

UPPSALA
UNIVERSITET

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Kol-14 gruppen

Besöksadress:
Ångström Laboratoriet
Lägerhyddsvägen 1

Postadress:
Box 529
751 20 Uppsala

Telefon:
018 – 471 3124

Telefax:
018 – 55 5736

Hemsida:
<http://www.tandemlab.uu.se>

E-post:
radiocarbon@physics.uu.se

Uppsala 2021-04-01

Catharina Henriksson
Västergötlands Museum
Box 253
532 23 SKARA

Resultat av isotopanalys av obränt ben från Falköping RAÄ 5, Falköping, Västergötland, Västra Götaland. (p 3354)

Förbehandling av benmaterial:

1. Mekanisk rengöring av ytan (skrapning, ev. sandblåstring).
2. Ultraljudstvätt i avjoniserat, urkokt vatten (pH 3).
3. Krossning i mortel.
4. 0.8 M HCl tillsätts, omrörning (30 min, cirka 10 °C) (apatit bort). Löslig fraktion benämns fraktion A.
5. Olöslig fraktion tillsätts vatten, pH 3, och värms under omrörning (8 h, 90 °C). Olöslig del benämns fraktion C och löslig del benämns fraktion D. Fraktion D bör ge den mest relevanta åldern eftersom det mesta av benmaterialets organiska del ("kollagenet") återfinns här. Övriga fraktioner kan emellertid ge information om föroreningsinverkan och bör i kritiska fall dateras. Det kemiska utbytet i de olika stegen kan också ge en vägledning om dateringsresultatets pålitlighet genom att benmaterialets kemiska kvalitet därigenom kan bedömas.

Den fraktion som ^{14}C -bestäms i acceleratoren förbränns till CO_2 -gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen D daterats.

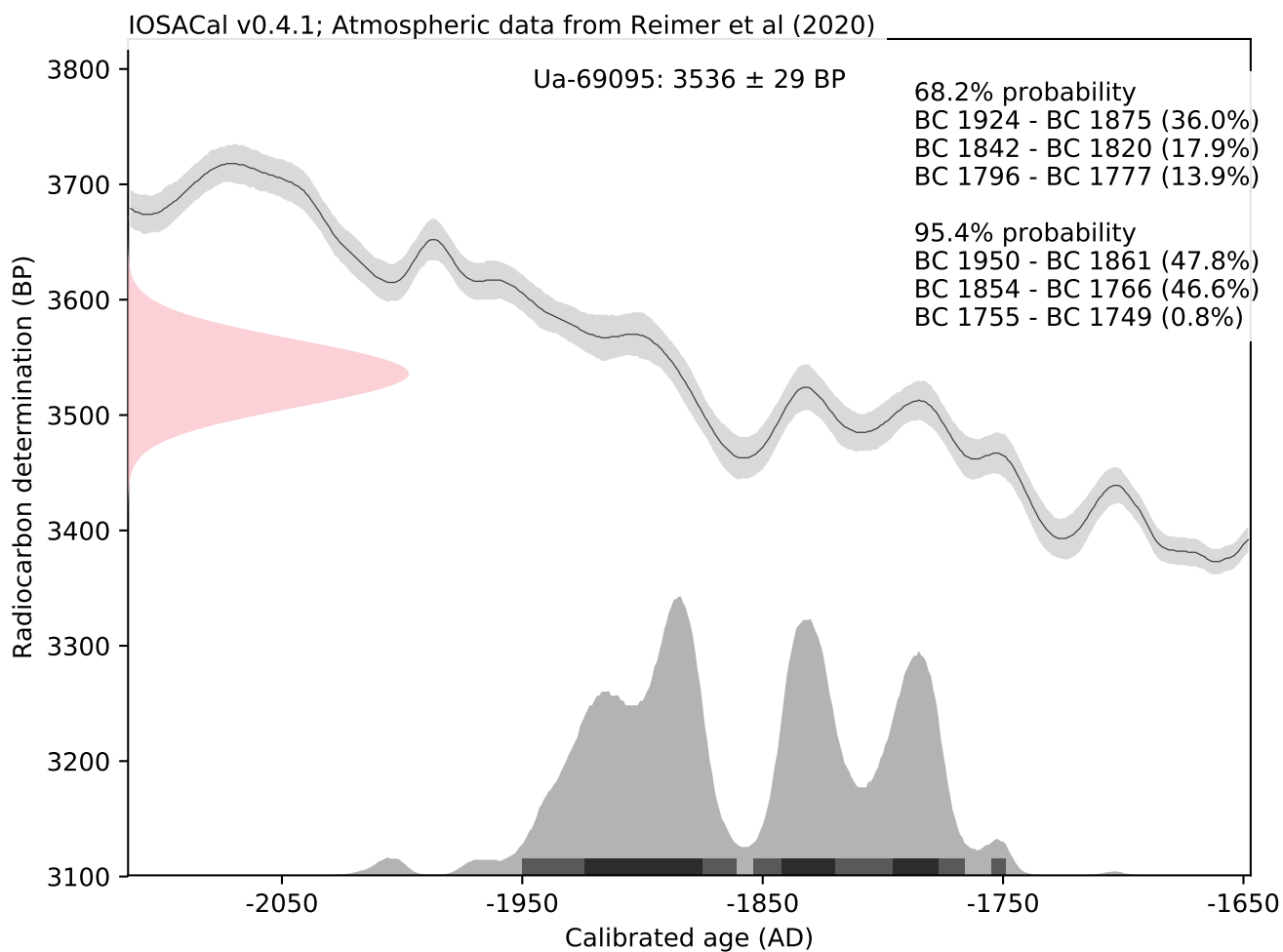
RESULTAT

Labnummer	Prov	$\delta^{15}\text{N}\text{‰ AIR}$	C:N
Ua-69095	pnr 109	9,5	3,2

Med vänliga hälsningar

Karl Håkansson/Daniel Primetzhofner

Kalibreringskurvor

Rapporter 2020

2020:1	Maria Norrman	Arkeologisk utredning inom Ullervad 31:1, Ullervad socken, Mariestads kommun, Västergötland
2020:2	Maria Norrman	Arkeologisk utredning steg 1 inför ombyggnad av väg 2504, delen väg 2503 - Södra Härene, Fåglum och Södra Härene socknar, Essunga och Vårgårda kommuner, Västergötland
2020:3	Maria Norrman	Kompletterande arkeologisk utredning steg 2. Inför ombyggnad av E 20 - delen Vårgårda - Ribbingsberg, Tumberg och Södra Härene socknar, Vårgårda kommun, Västergötland.
2020:4	Anders Berglund	Arkeologisk utredning Stjärnvik 1:1, Mölltorps socken, Karlsborgs kommun, Västergötland
2020:5	Anders Berglund	Arkeologisk utredning inom Hässleås 1:2, Tranemo socken och kommun, Västergötland
2020:6	Catharina Henriksson	Arkeologisk undersökning inför byggnation inom RAÄ Skövde 177, Skövde kommun, Västergötland
2020:7	Catharina Henriksson	Arkeologisk förundersökning, RAÄ Flistad 15:1/L1962:509, fastigheten Flistad 17:2, Skövde kommun, Västergötland
2020:8	Catharina Henriksson	Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning RAÄ Lidköping 12:1, Nya Staden 1:1, Lidköpings kommun, Västergötland
2020:9	Catharina Henriksson	Mindre arkeologisk utredning Mösseberg 50:1, RAÄ Falköping 14:1/L1962:402, Falköpings kommun, Västergötland
2020:10	Catharina Henriksson	Arkeologisk förundersökning i form av schaktningsövervakning, L1962:361/Falköping RAÄ 40, inom kv. Tornväktaren 15, Falköpings kommun, Västergötland
2020:11	Catharina Henriksson	Arkeologisk utredning inom Törneberga 1:5 m.fl., Mariestads kommun, Västergötland
2020:12	Maria Norrman	Arkeologisk förundersökning av del av gravfälten Varnhem 34 och 35, Varnhem socken, Skara kommun, Västergötland
2020:13	Catharina Henriksson	Arkeologisk förundersökning av fornlämningarna RAÄ L2019:1969, L2019:1971, L2019:2339-2344 och L2019:2346 och förundersökning i avgränsande syfte av fornlämningarna L1961:2935-2936 inom fastigheterna Ryd 15:15 och 15:44, Skövde kommun, Västergötland
2020:14	Maria Norrman	Inför ombyggnad av väg 49, delen Skövde - Igelstorp, arkeologisk utredning steg 2, Forsby och Igelstorp socknar, Skövde kommun, Västergötland
2020:15	Catharina Henriksson	Arkeologisk förundersökning RAÄ 73:1, Hertig Johans torg, Skövde socken, Skövde kommun, Västergötland
2020:16	Maria Norrman	Avgränsande förundersökning av Friggeråker 109/L1960:4802, boplatz, Friggeråker socken, Falköpings kommun, Västergötland
2020:17	Catharina Henriksson	Arkeologisk utredning inom fastigheterna Sävare 19:1 och 26:1, Sävare socken, Lidköpings kommun, Västergötland
2020:18	Anders Berglund	Trädgårdsstaden etapp 4, Arkeologisk utredning inom Skövde 5:85, 5:34 och 5:69 Skövde socken och kommun, Västergötland
2020:19	Anders Berglund	Rv 49, Axvall - Varnhem, Arkeologiska förundersökningar vid planering av vägutbyggnad våren 2020, Skärv & Varnhems socknar, Skara kommun, Västergötland
2020:20	Catharina Henriksson	Arkeologisk utredning längs väg 2561 och avgränsning av fornlämning Grästorps 4:1/L1962:3086, Grästorps kommun, Västergötland
2020:21	Catharina Henriksson	Arkeologisk utredning inom fastigheten Råda 5:1, Råda socken, Lidköpings kommun, Västergötland
2020:22	Maria Norrman	Arkeologisk schaktningsövervakning av Sörby 2:1/L1961:7456 och Sörby 26:1/L1961:1030, Torrevalla 1:1, Sörby socken, Falköpings kommun, Västergötland
2020:23	Maria Norrman	Arkeologisk utredning inom Brunnsbomarken 4:3, Skara socken, Skara kommun, Västergötland

2020:24	Maria Norrman	Inför ombyggnad av E 20 - delen Götene-Mariestad, kompletterande arkeologisk utredning steg 2, Björsäter, Holmestad, Kinne-Vedum och Leksbergs socknar, Götene och Mariestads kommuner, Västergötland
2020:25	Catharina Henriksson	Arkeologisk schaktningsövervakning inom fastigheterna Sântorp 13:1, Öglunda 13:1 och 9:9, Skara kommun, Västergötland
2020:26	Catharina Henriksson	Arkeologisk schaktningsövervakning av L1962:4444/stadslager inom Duvan 6, Hjo kommun, Västergötland
2020:27	Anders Berglund	Cykel- & återvinningsrum i kvarteret Vesta, Skara. Arkeologisk förundersökning inom Kv Vesta 2 & 4, Skara RAÄ 68 Skara socken och kommun, Västergötland
2020:28	Anders Berglund	Arkeologisk utredning vid Knistad Herrgård, Knistad 2:4, Skövde kommun, Västergötland
2020:29	Anders Berglund	Arkeologisk utredning steg 2 samt avgränsande förundersökning inför ombyggnad av väg 2504 i Vårgårda och Essunga kommuner, Västergötland
2020:30	Catharina Henriksson	Arkeologisk förundersökning av fornlämningarna L1963:2881 och L1963:2882 inom fastigheten Tengene 1:25, Bjärby socken, Grästorps kommun, Västergötland
2020:31	Maria Norrman	Arkeologisk förundersökning av Ås 7:1/L1960:854, gravhög, Ås socken, Grästorps kommun, Västergötland
2020:32	Catharina Henriksson	Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning inom fornlämning L1962:8858, stadslager inom kv. Älgen 6, Mariestad, Mariestads kommun
2020:33	Maria Vretemark	Arkeologisk undersökning 1984 av nyupptäckta gravar och husgrunder i Gudhems socken RAÄ 194, fastigheten Gudhem 12:1, Gudhems socken, Falköpings kommun, Västergötland
2020:34	Anders Berglund	Schaktningsövervakning för stolpe 33. Arkeologisk schaktningsövervakning av grävning för stolpfundament invid fornlämningarna L1961:685 samt L1961:686 inom fastigheten Marieberg 1:5, Suntaks socken, Tidaholms kommun, Västergötland
2020:35	Anders Berglund	Utredning vid Viglunda & Hertigbo i Skånings härad. Arkeologisk utredning vid ledningsdragning, Skånings-Åsaka socken, Skara kommun, Västergötland
2020:36	Anders Berglund	Arkeologisk undersökning - schaktningsövervakning i ledningssträcka, N Åsarp och Kölabby socken, Falköpings kommun, Västergötland
2020:37	Maria Norrman	Arkeologiska förundersökningar, E 20, delen förbi Mariestad, Berga, Hassle, Leksberg och Mariestads socknar, Mariestads kommun, Västergötland
2020:38	Catharina Henriksson	Arkeologisk utredning, del av fastighet Horn 2:51, Mariestads kommun, Västergötland
2020:39	Catharina Henriksson	Arkeologisk förundersökning fornlämning L2020:3807, väg 2561/Östra vägen Förbifart Grästorp, Grästorps kommun, Västergötland
2020:40	Maria Norrman	Arkeologisk utredning steg 1, Strömsnäs camping, Forsvik 5:181, Karlsborgs kommun, Västergötland

Rapporter 2021

2021:1	Maria Vretemark	Restaurering av Gudhems klosteruin 1995-1999. Teknisk rapport. Fornlämning nr 72, Gudhems socken, Falköpings kommun, Västergötland
2021:2	Catharina Henriksson	Arkeologisk utredning, del av Marbotorp 3:1, Ramstorp 9:1 och Hägne 1:1, Tidaholms kommun, Västergötland
2021:3	Maria Norrman	Arkeologisk förundersökning av Säter 66/L1959:4569, fossil åker, Skövde kommun, Västergötland
2021:4	Maria Norrman	Arkeologisk utredning steg 2, Sandbäcken 1:1, Mariestads kommun, Västergötland

2021:5	Maria Norrman	Schaktningsövervakning, St Helena kyrka, Skövde 129/L1961:4589, Skövde kommun, Västergötland
2021:6	Maria Norrman	Arkeologisk utredning steg 1, Ladukärr 2:1, Mariestads kommun, Västergötland
2021:7	Maria Norrman	Arkeologisk utredning steg 1, Sandbäcken 1:1 m.fl., Mariestads kommun, Västergötland
2021:8	Anders Berglund	Arkeologiska förundersökningar E20 Etapp Vårgårda – Ribbingsberg höst 2020, Tumberg och Södra Härene socknar, Vårgårda Kommun, Västergötland
2021:9	Maria Norrman	Inför ombyggnad av E20, delen Götene-Mariestad, arkeologiska förundersökningar, Björsäter, Bredsäter, Kinne-Vedum och Lugnås socknar, Götene och Mariestads kommuner, Västergötland
2021:10	Catharina Henriksson	Arkeologisk förundersökning fornlämning L1962:927, Falköpings kommun, Västergötland.